

**ПЕРСИСТЕНТНЕ ЖОВТЕ ТІЛО ЯЄЧНИКІВ У КОРІВ:
РОЗПОВСЮДЖЕНІСТЬ ТА ЛІКУВАННЯ**

***В.М. СЛЕПЧЕНКО, Ю.В. ЖУК, М.М. МИХАЙЛЮК, кандидат
ветеринарних наук***

Ю.В. СИНЯВСЬКИЙ, студент

Встановлено ефективність комплексного застосування тканинного препарату СТП для лікування корів з персистентним жовтим тілом яєчників.

Ключові слова: корови, персистентне жовте тіло яєчників, неплідність, тканинний препарат, естрофан.

Відтворна здатність корів є однією з найважливіших господарських ознак, пов'язаних з терміном використання тварин у стаді та рівнем продуктивності, тому вивчення причин неплідності і нормалізації відтворної здатності молочних корів з гінекологічною патологією відіграє вирішальну роль [1, 4, 2].

До порушення прояву стадії збудження статевого циклу у корів призводить незбалансована годівля, порушення умов утримання та експлуатації тварин, післяродові ускладнення (субінволюція та метрит) та інші фактори [1, 2]. Найчастіше причиною виникнення анафродизії у корів є порушення функціонального стану яєчників [6]. Дисфункція яєчників сприяє розвитку симптоматичної неплідності у корів, причиною якої у 30–75 % випадків є персистентне жовте тіло, що призводить до значних економічних збитків через відсутність прояву статевого циклу протягом тривалого часу (до декількох місяців) [1, 3].

Для лікування корів з персистентним жовтим тілом яєчників розроблено як оперативні, так і консервативні методи – патогенетична

терапія, гормональні препарати, вітаміни і мінеральні речовини, проте існують ріні думки щодо їх застосування.

У зв'язку з різнобічністю етіологічних факторів персистентного жовтого тіла на особливу увагу заслуговує комплексна терапія [5].

Мета роботи – вивчити розповсюдженість персистентного жовтого тіла яєчників у корів та ефективність застосування тканинного препарату СТП в поєднанні з естрофаном при цій патології.

Матеріал і методи. Дослідження проводилися впродовж 2010–2011 рр. на базі ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція», Васильківського району Київської області на коровах української чорно-рябої молочної породи у віці 4–6 років, середньої вгодованості, масою тіла 460–500 кг, з надоем 4,0–4,5 тис. кг за лактацію з діагнозом персистентне жовте тіло яєчників. Тварин відбирали за принципом аналогів, враховуючи вік, породу, масу тіла тварин та рівень їх продуктивності.

При визначенні стану здоров'я піддослідних корів застосовували загальні клінічні методи дослідження, спеціальний акушерсько-гінекологічний та статистичний аналіз осіменіння корів.

Діагностували персистентне жовте тіло яєчників шляхом аналізу журналів штучного осіменіння та виявлення тварин, які тривалий час не приходили в охоту. Після цього їх заносили в журнал первинної реєстрації, у який записували дані анамнезу, результати клінічних та гінекологічних досліджень. На кожную хвору тварину заводили амбулаторну історію хвороби.

З корів, у яких діагностували персистентне жовте тіло яєчників, сформували дві дослідних групи по 8 голів у кожній (табл. 1).

Тваринам першої дослідної групи після постановки діагнозу в першу добу вводили внутрішньом'язово естрофан у дозі 2 мл та вітамінний препарат тетравіт у дозі 10 мл. На 11-ту добу повторювали введення естрофану.

Тварин другої дослідної групи лікували за схемою першої дослідної групи, але замість тетравіту вводили внутрішньом'язово тканинний препарат СТП у дозі 10 мл двічі, з інтервалом 5 діб. Тканинний препарат СТП,

виготовлений на основі гідролізованих тканин рослинного і тваринного походження з додаванням екстрактів лікарських рослин. Препарат розроблений в Інституті ветеринарної медицини НААН України.

1. Схема лікування корів з персистентним жовтим тілом, n=8

Група корів	Схема лікування
Перша дослідна	Естрофан у дозі 2мл, внутрішньом'язово, двічі, з інтервалом 10 діб
	Тетравіт у дозі 10 мл, внутрішньом'язово одноразово
Друга дослідна	Естрофан у дозі 2мл, внутрішньом'язово, двічі, з інтервалом 10 діб
	Тканинний препарат СТП у дозі 10 мл, внутрішньом'язово

Впродовж всього періоду лікування за допомогою ректального обстеження визначали морфологічний та топографічний стан матки та яєчників.

У журналі акушерської та гінекологічної диспансеризації реєстрували прояв стадії збудження статевого циклу після проведеного лікування, підраховували кількість діб неплідності.

Результати дослідження. Встановлено, що основною причиною виникнення неплідності у корів ВП НУБіП України “Агрономічна дослідна станція” є симптоматична неплідність (табл. 2). Зокрема, хвороби яєчників спостерігали у 177 корів, що становило 82,3 %, а хвороби матки – у 17,7 % від загальної кількості неплідних корів.

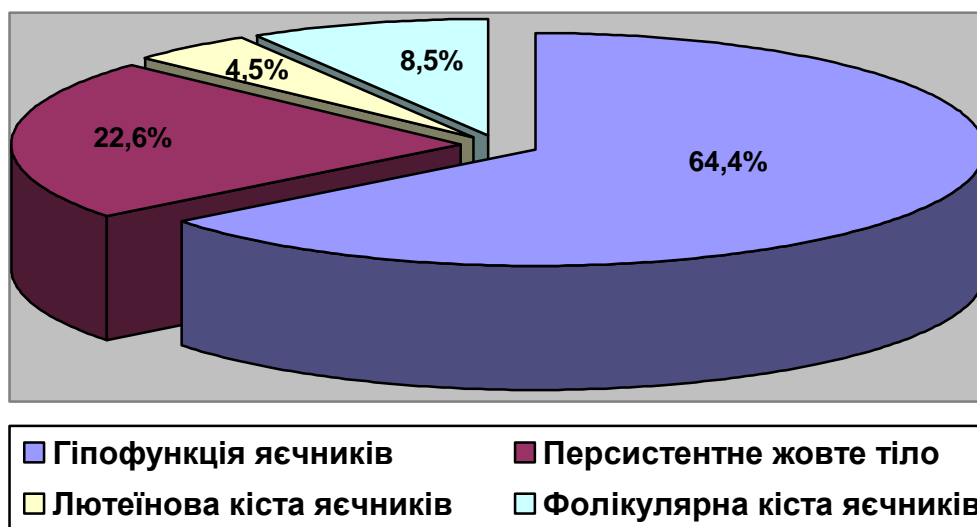
Серед хвороб яєчників найпоширенішою була гіпофункція яєчників – 64,4 % та персистентне жовте тіло – 22,6 %, а фолікулярні та лютеїнові кісти діагностували відповідно у 4,5 та 9 % корів (рисунок).

Аналізуючи ефективність використання різних схем лікування корів із персистентним жовтим тілом яєчників встановлено, що прояв стадії збудження статевого циклу у корів першої дослідної групи після застосованої

схеми лікування (естрофан, тетравіт), реєструвався в середньому через 15,6 доби від початку лікування(табл. 3).

2. Причини виникнення неплідності у корів ВП НУБіП України “Агрономічна дослідна станція”

Місяць	Хвороби яєчників				Хронічний метрит
	гіпофункція	персистентне жовте тіло	фолікулярна кіста	лютеїнова кіста	
Січень	12	4	2	–	1
Лютий	11	2	1	–	2
Березень	8	5	2	2	2
Квітень	18	6	4	3	5
Травень	14	3	1	1	2
Червень	9	5	1	1	2
Липень	8	3			1
Серпень	6	4	1	1	6
Вересень	8	2	2	–	5
Жовтень	8	2	1	–	7
Листопад	12	4	–	–	6
Всього	114	40	15	8	38

Розповсюдженість хвороб яєчників у корів ВП НУБіП України “Агрономічна дослідна станція”

У трьох корів першої дослідної групи спостерігали повторні прояви стадії збудження статевого циклу, а в однієї – за період дослідження вона не проявилася зовсім. Тривалість неплідності на одну тварину в групі становила в середньому 39,2 доби.

3. Терапевтична ефективність проведеного лікування корів з персистентним жовтим тілом яєчників, $M \pm m$, $n=8$

Показник	Дослідна група	
	Перша	Друга
Від початку лікування до прояву стадії збудження статевого циклу, діб	15,6	12,4
Індекс осіменіння	1,5	1,3
Запліднилося корів після осіменіння:		
першого, гол.	4	5
%	50,0	62,5
другого, гол.	2	2
%	25	25
Залишилося неплідними, гол.	2	–
%	25	–
Запліднилося, гол.	6	7
%	75	87,5
Кількість діб неплідності на 1 голову	39,2	25,4

У корів другої дослідної групи, яким застосовували естрофан та тканинний препарат СТП, прояв стадії збудження статевого циклу відбувався в середньому через 12,4 доби від його початку. Тривалість неплідності на одну тварину у групі становила в середньому 25,4 доби.

Аналіз терапевтичної ефективності проведеного лікування (див. табл. 2) показав, що проведена терапія виявилася високоефективною – 75 % корів першої групи, а 87,5 % другої видужали і запліднились. Проте між групами були певні відмінності. Прояв стадії збудження статевого циклу у корів другої дослідної групи відбувався на 3,2 доби раніше, ніж у першій.

Після першого осіменіння у другій дослідній групі запліднились 62,5 % корів, що на 12,5 %- більше, ніж у першій дослідній. Неплідними залишились дві корови (25 %) з першої дослідної групи.

Таким чином, комплексне застосування препарату естрофану з тканинним препаратом СТП сприяє підвищенню запліднюваності корів після

першого осіменіння та скороченню тривалості неплідності, що зумовлює зменшення економічних збитків.

Висновки

1. Основною причини неплідності у корів ВП НУБіП України “Агрономічна дослідна станція” є симптоматична неплідність, зокрема, хвороби яєчників становлять 82,3 %, серед яких 22,6% припадає на персистентне жовте тіло яєчників, а хвороби матки становлять 17,7 % від загальної кількості неплідних корів.

2. Комплексне застосування препарату естрофану з тканинним препаратом СТП сприяє підвищенню заплідненості корів після першого осіменіння на 12,5 % та скороченню неплідності на одну голову на 13,8 доби.

Список літератури

1. Балим Ю.П. Обґрунтування способів введення та дозування простагландинів при лікуванні корів з персистенцією жовтих тіл у яєчниках / Ю.П. Балим, В.В. Шевченко, П.М. Скляр // Ветеринарна медицина України. – 2008. – №9. – С. 38–39.

2. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології / [В.А. Яблонський, С.П.Хомин, Г.М. Калиновський та ін.]. – Вінниця: Нова книга, 2008. – С. 532–534.

3. Глаз А.В. Эффективность различных схем гормонотерапии функциональных нарушений яичников у коров / А.В. Глаз, К.К. Заневский, Н.А. Кузнецов // Эффективное тваринництво. – 2007. – № 2(18). – С. 48–50.

4. Порфирьев И.А. Бесплодие высокопродуктивных молочных коров / И.А. Порфирьев // Ветеринария. – 2006. – № 10. – С.39–41.

5. Преображенский С.Н. Лечение коров и телок с болезнями яичников / С.Н. Преображенский, О.Н. Преображенский // Ветеринария сельскохозяйственных животных. – 2008. – №2. – С. 43–45.

б. Хмылов А. Комплексные методы коррекции гинекологических патологий у коров / А. Хмылов // Ветеринария сельскохозяйственных животных. – 2009. – №6. – С. 49–50.

Слепченко В.М., Жук Ю.В., Михайлюк М.М., Синявський Ю.В.
Персистентне жовте тіло яєчників у корів: розповсюдження і лікування

Установлено ефективність комплексного застосування тканинного препарату СТП для лікування корів з персистентним жовтим тілом яєчників.

Ключові слова: корови, персистентне жовте тіло яєчників, безпліддя, тканинний препарат, естрофан.

Slepshenko V.N., Zhuk J.V., Mykhailuk M.M., Sinyavskiy J.V.
Persistent yellow body of ovaries for cows: distribution and treatment

It is set, efficiency of complex application of tissue preparation of STP for treatment of cows from persistent the yellow body of ovaries.

Key words: cows, persistent yellow body of ovaries, fruitlessness of tissue preparation, Oestrophan.